

Niet alle koppen hebben dezelfde visionaire kracht en ook daaruit blijkt, dat dit thema niet te veel herhaald moet worden; al gauw zou er iets stelselmatig in komen en ik hoop daarom, dat Vermeire, na deze enkele bewonderenswaardige teekeningen te hebben gedroomd, weer tot zijn ander werk zal terugkeeren, om aldus zijn mooie Vlaamsche kracht en Vlaamsche mystiek weer op een ander punt in te zetten. Intusschen mogen wij hem voor deze wonderbare verbeeldingen dankbaar zijn.

J. S.

LAJOS VON EBNETH IN „DE BRON”, DEN HAAG.

Er zijn de laatste jaren verschillende schilders geweest, die getracht hebben, een compositie — het woord schilderij raakt uit de mode — te maken met nog andere hulpmiddelen dan met verf alleen. Ieder heeft wel eens een hoekje in zijn huis, waar hij oude rommel bewaart, afval van hout, blik, glas, koperdraad, enz. Doe er een greep uit en plak het op een plankje.... Doch zoo eenvoudig is het natuurlijk niet, want er moet iets ontstaan, dat het evenwicht vertoont eener compositie, een beperking en uitkiezing dus naar lijn en kleur. Wie schilder is, zal van zoo'n compositie altijd wel iets terecht brengen, zal er in slagen een geheel te verkrijgen, dat meer is dan de som der samenstellende deelen en dat tot een bepaalde wils- en gevoelsuiting wordt. In beginsel behoeft men daar dus niet vijandig tegenover te staan: ook verf is een technisch hulpmiddel en ook niets méér dan een middel. Het komt slechts op het resultaat aan en dan doet het er m.i. weinig toe, welke materialen gebruikt zijn. Alleen: schilderkunst noemt men het dan niet meer en zuivere plastiek is het ook niet. Het is een tusschending, een voorbeeld van vervlakking van traditioneele grenzen en als zoodanig een teeken van een tijdvak, dat naar ontbinding van de traditie en naar het zoeken van nieuwe cultuur-grondslagen streeft.

De Hongaar, wiens naam hierboven staat, laat in den Haagschen Kunsthandel „De Bron” dergelijke experimenten zien, tegelijk met meer gewoon teeken- en schilderwerk en met z.g. Klebe-bilder, kleine composities, vervaardigd door uitgeknipt gekleurd papier op een wit vel te plakken. Wie deze diverse uitingen ziet, zal ongetwijfeld tot de overtuiging komen, dat von Ebneth's talent te zwak is om de held en de voorganger van een nieuwe idee te zijn; dat hij echter het sterkst is in zuiverdecoratieve richting. Zijn teekeningen en schilderijen zijn — enkele vrij goede uitgezonderd — slap van vorm, leelijk van kleur en vol invloeden van groteren. Zuiverder en persoonlijker is hij in zijn „constructies” en „Klebe-bilder” maar ook daarin wordt te veel een groote overtuiging gemist. Het is meestal wel aardig van kleur en van vorm, maar het geheel doet aan als iets tweeslachtigs en willekeurigs. Sommige vind ik